

Üldkohus kinnitas, et abi, mida Austria andis Austrian Airlinesile, et hüvitada talle kahju, mis tulenes COVID-19 pandeemia tõttu tema lendude tühistamisest ja lennuplaani muutmisest, on siseturuga kokkusobiv

Selle abi puhul, mis on maha arvatud toetustest, mida Saksamaa andis samas kontekstis Lufthansa kontsernile, kuhu kuulub ka Austrian Airlines, ei ole tegemist sellele kontsernile kahju liigse hüvitamisega

Austria teatas 2020. aasta juunis Euroopa Komisjonile individuaalsest abimeetmest, mida rakendati lennuettevõtjale Austrian Airlines AG (edaspidi „AUA“). Teatatud abi anti allutatud laenuna, mis on konverteeritav 150 miljoni euro suuruseks toetuseks (edaspidi „kõnealune meede“), eesmärgiga hüvitada AUA-le kahju, mis tulenes tema lendude tühistamisest ja lennuplaani muutmisest pärast reisipiirangute ja muude liikumispiirangute kehtestamist COVID-19 pandeemia olukorras.

AUA kuulub Lufthansa kontserni, mida juhib emaettevõtja Deutsche Lufthansa AG (edaspidi „DLH“). Ajavahemikus 2020. aasta märtsist juunini oli komisjon juba heaks kiitnud erinevad Lufthansa kontserni ettevõtjate suhtes võetud abimeetmed, sh 1) riigigarantii, mille Saksamaa Liitvabariik andis 80% ulatuses 3 miljardi euro suurusest laenust DLH-le Saksa abikava alusel, mis kehtestati selleks, et toetada kõikide majandussektorite ettevõtjaid, kes vajavad likviidseid vahendeid oma tegevuse tarbeks Saksamaal (edaspidi „Saksa laen“)¹, 2) majanduse toetamiseks COVID-19 praeguse pandeemia ajal kehtestatud Austria abikava alusel Austria Vabariigi antud 90% riigigarantii AUA-le äripankade konsortsiumi antud 300 miljoni euro suurusele laenule (edaspidi „Austria laen“)² ning (3) 6 miljardi euro suurune individuaalne abi, mille Saksamaa Liitvabariik andis DLH-le. Viimati nimetatud abimeetmele anti luba komisjoni 25. juuni 2020. aasta otsusega (edaspidi „otsus Lufthansa“)³.

Komisjon leidis 6. juuli 2020. aasta otsuses, et kõnealune meede kujutab endast ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi, mis on ELTL artikli 107 lõike 2 punkti b alusel siiski siseturuga kokkusobiv⁴ (edaspidi „vaidlustatud otsus“). Viimati nimetatud sätte kohaselt on loodusõnnetuste või erakorraliste sündmuste tekitatud kahju hüvitamiseks antav abi siseturuga kokkusobiv.

Lennuettevõtjad Ryanair ja Laudamotion esitasid vaidlustatud otsuse tühistamiseks hagi, mille Euroopa Liidu Üldkohtu kümnes koda laiendatud koosseisus **aga rahuldamata jättis**. Üldkohus esitas oma otsuses täpsustusi ELTL artikli 107 lõike 2 punkti b kohaldamise kohta individuaalsele

¹ Sellele anti luba 22. märtsi 2020. aasta otsusega SA.56714 (2020/N) – Saksamaa – COVID-19 meetmed.

² Sellele anti luba 17. aprilli 2020. aasta otsusega SA.56981 (2020/N) – Austria – Austria kava üleminekulaenu garantii kohta vastavalt ajutisele raamistikule majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 pandeemia ajal, mida on muudetud 9. juuni 2020. aasta otsusega SA.57520 (2020/N) – Austria – Austria kriisivastased meetmed – COVID-19: Austria Wirtschaftsservice GmbH (aws) garantiid suurettevõtjatele 1977. aasta garantiiseaduse alusel – Abikava SA.56981 (2020/N) muudatus.

³ 25. juuni 2020. aasta otsus SA.57153 (2020/N) – Saksamaa – COVID-19 – Lufthansale antud abi.

⁴ Otsus C(2020) 4684 final riigiabi SA.57539 (2020/N) kohta – Austria – COVID-19 – Austrian Airlinesile antud abi.

abile, mida on antud COVID-19 pandeemia tagajärgedele reageerimiseks, kui see abi on osa meetmetest, mis on võetud abisaaja ja sellise kontserni toetuseks, kuhu abisaaja kuulub⁵.

Üldkohtu hinnang

Tühistamishagi põhjendamiseks väitsid Ryanair ja Laudamotion muu hulgas, et komisjon ei analüüsinud kõiki Lufthansa kontserni ettevõtjate toetuseks võetud abimeetmeid ega nende meetmete omavahelist suhet.

Sellega seoses tõdes Üldkohus kõigepealt, et komisjon täpsustas, et kõnealune meede oli osa AUA-le antud rahastamispaketist, mille kogusumma oli 600 miljonit eurot ja mis lisaks kõnealusele meetmele koosnes emattevõtja DLH 150 miljoni euro suurusest panusest omakapitali (edaspidi „DLH kapitalissemakse“) ning 300 miljoni suurusest Austria laenust. Veel tuletas komisjon meelde, et vastavalt tema otsusele Lufthansa võis DLH talle Saksamaa Liitvabariigi antud 6 miljardi euro suurust abi kasutada nende Lufthansa kontserni teiste ettevõtjate toetamiseks, kellel ei olnud 31. detsembri 2019. aasta seisuga rahalisi raskusi, sh AUA.

Seejärel märkis Üldkohus, et komisjon oli otsuses Lufthansa, mis võeti vastu kaks nädalat enne vaidlustatud otsust ja mis on käesolevas asjas üks arvesse võetav konteksti element, juba võtnud arvesse kõiki Lufthansa kontserni kuuluvate ettevõtjate, sealhulgas AUA kasuks võetud abimeetmeid ning nende omavahelist suhet. Sellega seoses rõhutas Üldkohus, et otsuses Lufthansa on kõiki Lufthansa kontserni toetuseks võetud või kavandatud täiendavaid abimeetmeid peetud piiratuks Lufthansa kontserni kapitali struktuuri taastamiseks ja kontserni elujõulisuse tagamiseks vajaliku miinimumiga.

Lisaks tuletas Üldkohus meelde, et kuna Lufthansa kontserni ettevõtjatele teiste riikide antud toetus arvati maha olenevalt olukorrast kas otsuse Lufthansa esemeks oleva abi summast või Saksa laenust, välistas komisjon selles otsuses igasuguse liigse hüvitamise ohu. Nimelt vähendati mahaarvamise mehhanismi alusel, mida kohaldatakse kõikidele kontserni kasuks võetud meetmetele, Saksamaa Liitvabariigi poolt kogu Lufthansa kontsernile kogumis antud abi teiste riikide poolt kontserni ühele või teisele ettevõtjale antud abi võrra, mistõttu kontserni saadav kogusumma jäi samaks.

Lõpuks kinnitas Üldkohus seoses DLH kapitalissemaksega, et isegi kui see summa pidi tulenema otsuse Lufthansa esemeks olevast abist, on see igal juhul selle otsuse alusel juba heaks kiidetud abi.

Kõiki neid kaalutlusi arvestades kinnitas Üldkohus, et vastupidi Ryanairi ja Laudamotioni väidetule **ei analüüsinud komisjon mitte ainult kõiki Lufthansa kontserni ettevõtjate kasuks rakendatud abimeetmeid, vaid ka nende omavahelist suhet.**

Arvestades mahaarvamise mehhanismi, mis on kohaldatav kõikidele Lufthansa kontserni suhtes võetud meetmetele, järeldas Üldkohus veel, et puudub igasugune konkreetne oht, et AUA suhtes rakendatud kõnealusest meetmest võiksid kasu saada ka Lufthansa kontserni muud ettevõtjad.

Üldkohus lükkas tagasi ka argumendi, mille kohaselt on oht, et AUA võib saada DLH-lt toetust, mis ületab 150 miljoni euro suurust kapitalissemakset. Selle kohta märkis Üldkohus esiteks, et selline võimalik täiendavate likviidsete vahendite hüpoteetiline ülekandmine DLH-lt AUA-le tuleneks igal juhul abimeetmest, mille komisjon on juba heaks kiitnud, eelkõige otsuses Lufthansa heaks kiidetud abist. Ta toonitas teiseks, et Saksa laen ja otsuse Lufthansa esemeks olnud abi aluseks on ELTL artikli 107 lõike 3 punkt b, mistõttu ei ole need ette nähtud samade rahastamiskõlblike kulude katmiseks kui need, mida puudutab kõnealune meede, mille aluseks on ELTL artikli 107

⁵ Olgu märgitud, et 14. aprilli 2021. aasta kohtuotsuses Ryanair vs. komisjon (SAS, Taani; COVID-19), [T-378/20](#), Ryanair vs. komisjon (SAS, Rootsi; COVID-19) [T-379/20](#), (vt ka pressiteade [nr 52/21](#)), ja 9. juuni 2021. aasta kohtuotsuses Ryanair vs. komisjon (Condor; COVID-19), [T-665/20](#) (vt ka pressiteade [nr 98/21](#)), analüüsis Üldkohus ELTL artikli 107 lõike 2 punkti b kohaldamist kolmele eraldiseisvale individuaalsele abimeetmele, mida rakendati COVID-19 pandeemia tagajärgedele reageerimiseks.

lõike 2 punkt b. Igal juhul võimaldab kehtestatud mahaarvamise mehhanism vältida ka selles kontekstis liigse hüvitamise ohtu.

Seejärel täpsustas Üldkohus, et kui kõnealuse meetmega kehtestatud erinevat kohtlemist AUA ja teiste Austrias tegutsevate lennuettevõtjate vahel võib samastada diskrimineerimisega, oli see juhtumi asjaoludel põhjendatud. Nimelt, arvestades eelkõige AUA olulist rolli Austria lennuteeninduses, on tema soodsam kohtlemine sobiv selleks, et hüvitada kahju, mida see äriühing kandis reisipiirangute ja muude liikumispiirangute tõttu COVID-19 pandeemia olukorras, ning see ei lähe kaugemale sellest, mis on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik.

Teenuste osutamise vabaduse ja asutamisvabaduse põhimõtete järgimise kohta meenutas Üldkohus, et teenuste osutamise vabadus ei ole sellisena kohaldatav transpordivaldkonnas, kus kehtib õiguslik eriregulatsioon. Sellega seoses kinnitas Üldkohus, et igal juhul ei tõendanud hagejad, kuidas kõnealuse meetme ainuõiguslik laad võib neid takistada teostamast oma asutamisvabadust Austrias või osutamast teenuseid lähtekohaga sellest riigist või sihtkohaga sinna riiki.

Üldkohtu hinnangul ei teinud komisjon viga ka abi proportsionaalsuse hindamisel, eelkõige hüvitatava kahju ja abi suuruse arvutamisel. Nimelt, mis puudutab hüvitatava kahju arvutamist, siis võttis komisjon õigesti arvesse kahju, mis tekkis AUA lennupargi seismajätmisele eelneval ajavahemikul, kuna see kahju tekkis Austria valitsuse kehtestatud tühistamiste ja muudatuste tõttu. Samuti arvutas komisjon õigesti välditud kulud, mis tuli pandeemia tõttu AUA-le tekitatud kahju hindamisel välja jätta. Lisaks ei olnud komisjon kohustatud selle kahju arvutamisel võtma arvesse teiste lennuettevõtjate kantud kahju. Mis puudutab viimasena abi suuruse arvutamist, siis kinnitas Üldkohus, et komisjon ei jätnud kõnealuse meetme proportsionaalsuse hindamisel arvesse võtmata kõiki abimeetmeid, millest Lufthansa kontsern võis kasu saada.

MÄRKUS: Üldkohtu lahendi peale võib kahe kuu ja kümne päeva jooksul selle teatavakstegemisest esitada üksnes õigusküsimustes apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule.

MÄRKUS: Tühistamishagiga taotletakse liidu õigusega vastuolus olevate liidu institutsioonide õigusaktide tühistamist. Teatud tingimustel võivad liikmesriigid, Euroopa institutsioonid ja eraõiguslikud isikud esitada Euroopa Kohtule või Üldkohtule tühistamishagi. Kui hagi on põhjendatud, tühistatakse õigusakt. Asjassepuutuv institutsioon peab täitma õiguslõnga, mis õigusakti tühistamisega võib tekkida.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎ (+32) 2 2964106